

El Senzill

A Joan Busquets el van posar a la presó l'any 1949. Tenia vint-i-un anys i l'havien condemnat a mort. Era un jove idealista que va optar per la lluita activa contra un règim opressor que reprimia durament la dissidència en aquella Espanya de postguerra. Nascut l'any 1928, no havia participat en la guerra, però de seguida que va tenir edat va prendre consciència de lluita, va marxar a França, va entrar en contacte amb les joventuts llibertàries i es va afiliar a la CNT a l'exili. Això el va portar a integrar-se, amb només dinou anys, en la guerrilla que lluitava per desestabilitzar el franquisme, sobretot amb la colla de Marcel·lí Massana (Panxo), on també va coincidir amb Ramon Vila (Passos Llargs o Caracremada). A ell li deien el Senzill. Les condicions en què lluitaven aquests guerrillers, coneguts com a maquis, eren tan precàries que la majoria dels qui van triar el camí de la lluita activa van acabar morts o empresonats.

En un judici que no va tenir res de just, el Senzill va ser condemnat a mort. Al cap d'un temps, la sentència li va ser commutada per la de cadena perpètua. Alguns dels seus companys van tenir menys sort. A Manuel Sabaté, per exemple, que era també molt jove i que amb prou feines havia acompanyat guer-

rillers més experimentats, com Ramon Vila, en un parell d'ocasions en què travessaven la frontera per ajudar a passar activistes o per entrar armes, el van executar al Camp de la Bota aquell mateix any. El seu principal delictes era el de ser germà d'un dels maquis més buscats, Quico Sabaté. Les sentències aplicades a aquests guerrillers solien ser desproporcionades i cruels, més d'acord amb la voluntat de venjança que no pas amb la de fer justícia.

Joan Busquets va consumir els millors anys de la joventut tancat. Quan va sortir de la presó, l'any 1969, superava la quarantena i s'havia passat mitja vida entre reixes. Ara en té noranta-sis i viu a França, on va refer la seva vida, com a exiliat, quan va quedar en llibertat. Si s'hagués quedat aquí, les autoritats del règim li haurien fet la vida impossible. Fa anys que, amb lucidesa i vitalitat, denuncia les esclertes i llacunes de la transició democràtica espanyola. I és aquesta lucidesa i aquesta vitalitat les que l'han portat, finalment, a demanar una indemnització a l'estat espanyol. Perquè Joan Busquets és una víctima del franquisme i cal que se li reconegui aquesta condició després que la llei de memòria històrica aprovada el 2022 reconegui com a víctimes els guerrillers antifranquistes i declari «nul·les» les sentències dictades i les penes aplicades per la justícia del règim. És l'última oportunitat de restablir la dignitat històrica a aquests lluitadors antifeixistes, perquè el Senzill és l'únic maqui que queda viu.

